

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120210182
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5120210182.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členiek JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Martiny Mochnáčovej, vo veci navrhovateľky: A. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XXX, XXX XX B. C., zastúpenej JUDr. Michalou Dománkovou, advokátkou so sídlom 1. mája 66, 024 01 Kysucké Nové Mesto, IČO: 42 387 779, proti osobe povinnej platiť výživné: I. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XXX, XXX XX B. C., o určenie vyživovacej povinnosti, v konaní o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14Pc/13/2020-30 zo dňa 04. mája 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14Pc/13/2020-30 zo dňa 04. mája 2021 vo výrokoch I. a II., časti výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý v časti určenia vyživovacej povinnosti osoby povinnej platiť výživné nad rozsah sumy 160,- eur za obdobie od 14.09.2020 a vo výroku IV. zrušuje a vec v tomto rozsahu vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14Pc/13/2020-30 zo dňa 04. mája 2021 v časti výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý v časti určenia vyživovacej povinnosti osoby povinnej platiť výživné za obdobie od 04.09.2020 do 13.09.2020, ostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil osobe povinnej platiť výživné (ďalej „otcovi“) prispievať navrhovateľke na výživu mesačne sumou 160,- eur splatnou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred (výrok I.). Otcovi povolil zaplatiť zameškané výživné za obdobie od 14.09.2020 do 30.04.2021 vo výške 454,- eur v mesačných splátkach po 20,- eur mesačne splatných vždy s bežným výživným s tým, že omeškanie s úhradou čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (výrok II.). Vo zvyšku návrh zamietol (výrok III.). Napokon rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok IV.)

2. Rozsudok odôvodnil tým, že návrhom mu doručeným dňa 14.09.2020 sa navrhovateľka domáhala voči otcovi určenia vyživovacej povinnosti prispievať jej na výživu mesačne sumou 200,- eur odo dňa 04.09.2020, so splatnosťou vždy do 15. dňa v tom-ktorom mesiaci vopred. Návrh odôvodnila tým, že je študentkou 1. ročníka denného štúdia Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Jej rodičmi sú žalovaný otec a matka L. F. V manželstve jej rodičov pretrvávali dlhodobé nezhody, otec matku fyzicky a psychicky týral, na chod domácnosti prispieval sumou 200,- eur mesačne, všetky výdavky na chod domácnosti, ako aj jej potreby zabezpečovala jej matka. Nezhody v manželstve vyvrcholili podaním návrhu na rozvod zo strany jej matky dňa 11.08.2020, pričom konanie bolo vedené na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 30P/159/2020. Dňa 04.09.2020 sa s matkou a maloletým bratom odsťahovali zo spoločnej domácnosti do podnájmu v B. M. L., kde obývajú dvojizbový byt s mesačným nájomným 400,- eur. Otec ju finančne nepodporuje. Štúdiom na vysokej škole sa pripravuje na svoje budúce povolanie a nemá žiadne finančné príjmy, ani iný majetok. Vyživovacia povinnosť jej otca trvá do doby, pokiaľ sa nebude schopná živiť sama. Výdavky špecifikovala tak, že uhrádza výdavky za

ubytovanie v študentskom domove mesačne 60,- eur, študijné materiály a pomôcky 20,- eur mesačne, cestovné do Banskej Bystrice, mesačne poplatok na stravné, hygienické potreby, odev, obuv cca 200,- eur. Matka jej ďalej pravidelne raz ročne hradí okuliare, dobíja mesačne kredit cca 14,- eur, prispieva jej na koničky a voľnočasové aktivity. Otec pracuje ako vodič v SAD Žilina s mesačným príjmom cca 1000,- eur, pričom celý život uprednostňoval seba pred svojou rodinou, nezaujímal sa o jej potreby, študijné výsledky a finančne ju nepodporoval. Na rozdiel od matky, ktorá si voči nej vyživovaciu povinnosť plní, otec jej nechce dobrovoľne platiť výživné v navrhovanej výške.

3. Otec sa k návrhu aj napriek výzve súdu prvej inštancie písomne nevyjadril.

4. Matka navrhovateľky v písomnom podaní uviedla, že od septembra 2020 nežije s manželom v spoločnej domácnosti, býva s deťmi, plnoletou navrhovateľkou a maloletým synom L. v podnájme v rodinnom dome v B. C. č. XXX, za ktorý mesačne hradí energie a nájomné vo výške 370,- eur. Navrhovateľkin zdravotný stav je celkom dobrý, od roku 2011 nosí dioptrické okuliare, pravidelne raz ročne navštevuje odbornú očnú ambulanciu, raz ročne jej kupuje okuliare v hodnote okolo 150,- eur. V októbri 2020 navrhovateľka absolvovala preventívnu zubnú prehliadku, má dosť zlý stav chrupu, je objednaná vo viacerých termínoch na zubné výplne spolu desiatich zubov, pričom zubár si za jednu výplň účtuje sumu 35,- eur. Navrhovateľka je od 02.09.2020 študentkou denného štúdia Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. S nástupom na vysokú školu sa jej podstatne zvýšili náklady. Za ubytovanie na internáte jej zaplatila 295,- eur na jeden semester. Vzhľadom na pandémiu COVID-19 však právnická fakulta pristúpila k dištančnej forme vzdelávania v prvom semestri. Musela dať navrhovateľke opraviť počítač, kúpiť novú tlačiareň, všetko v hodnote 280,- eur, hradí jej internet ročne v sume 50,- eur. Výdavky na ISIC kartu, učebnice, učebné pomôcky boli za mesiac september a október spolu vo výške 180,- eur. Pravidelne raz mesačne posielala navrhovateľke na účet sumu 10,- eur. Navrhovateľka sa rada pečne a moderne oblieka. Jej mesačné náklady na oblečenie a obuv sú v sume 150,- eur až 170,- eur, na hygienické potreby sú v sume 70,- eur, na stravu sú t. č. v sume 140,- eur, na lieky a vitamíny sú v sume 20,- eur. V júli 2020 navrhovateľke kúpila nový mobilný telefón v hodnote 350,- eur, mesačne jej dobíja kredit v sume 14,- eur. Tiež navrhovateľke prispieva na kultúru /kino/ a voľnočasové aktivity sumou 40,- eur mesačne. Zhruba raz za tri mesiace jej platí návštevu kaderničky v hodnote 70,- eur. Mesačne uhrádza aj internet a televíziu v dome v B. C. č. XXX v hodnote 24,- eur, nakoľko zmluvu uzavrela ona, na jej meno a otec to odmieta hradíť.

5. K svojej osobe matka uviedla, že od 01.07.2017 je zamestnaná v ADOS- APEX s. r. o so sídlom v B. M. L. ako odborný zástupca firmy s priemernou mesačnou mzdou 1.500,- eur. Z mesačného príjmu si hradí mobilný telefón v hodnote 30,- eur a sporenie vo výške 50,- eur pre deti, spláca synovi L., ktorý žije s nimi v domácnosti, notebook v sume 71,36 eur mesačne. L., nar. XX.XX.XXXX, od 02.09.2020 navštevuje Strednú odbornú školu stavebnú na Tulipánovej ulici odbor technik energetických zariadení budov. Zo svojho príjmu hradí všetky jeho potreby - ošatenie, obuv, stravu, hygienu, poplatky súvisiace so školou a bývaním, knihy, učebné pomôcky a voľnočasové aktivity. Ďalej matka uviedla, že je podielovou spoluvlastníčkou v podiele o veľkosti 1/2 rodinného domu v B. C. č. XXX, kde od 04.09.2020 nebýva ani ona ani jej deti, zo spoločnej domácnosti si zobrali len veci osobnej potreby. Ešte je spoluvlastníčkou v podiele o veľkosti 1/2 automobilu Opel Zafira, ktoré využíva otec pre svoju potrebu. V septembri 2020 jej otec poslal výživné na obe deti v sume 200,- eur a za mesiac október na obe deti v sume 180,- eur. Daná skutočnosť sa odzrkadlila na jej finančnej situácii, nemá naštrené žiadne peniaze, v momentálnej finančnej situácii jej musí vypomáhať rodina. Výdavky na deti a predovšetkým na navrhovateľku budú ešte vyššie po ukončení dištančnej formy vzdelávania, pribudnú jej výdavky na cestovné, ubytovanie, stravu, vreckové, mimoškolské aktivity.

6. Na pojednávaní navrhovateľka zotrvala na podanom návrhu a zotrvala na skutkových tvrdeniach. Uviedla, že otec jej posielal 100,- eur na účet matky, avšak pre ňu príspevok 100,- eur, vzhľadom na to, že na ďalší akademický rok jej nebol pridelený internát, je nedostačujúci. V súčasnosti je študentkou prvého ročníka Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, právnickej fakulty. Doposiaľ platila za internát 295,- eur za semester, pre jeho nepridelenie si bude musieť hľadať privát. Ten v prepočte na jednu osobu pripadá okolo 150,- až 200,- eur mesačne. Cestovné autobusom, nakoľko otec pracuje v SAD je nízke, len 5 centov za cestu, avšak MHD v Banskej Bystrici ju stojí 20,- eur mesačne. Knihy a učebné pomôcky predstavujú výdavky okolo 180,- eur. Ďalšie náklady na obuv, oblečenie sú okolo 100,- eur mesačne, hradí 20,- eur na lieky, 140,- eur na stravu, nejaké vreckové na voľný čas 40,- eur mesačne. Zhruba raz za tri mesiace musí navštíviť kaderníka, cca 70,- eur, teraz zmenila zubára, opravili jej zuby len za marec 2021 zaplatila 180,- eur za ošetrovanie a tohto roku tiež bude musieť vymeniť dioptrické okuliare, kde náklady predstavujú cca 150,- eur.

7. Otec navrhovateľky uviedol, že jeho čistý príjem je v priemere 1.000,- eur. Z toho platí mesačne poisťky pre rodinu v sume 46,- eur, vlastnú poisťku v sume 22,- eur, poistenie za úver v sume 30,- eur za tri

mesiace, mesačne platí plyn v sume 90,- eur, pričom po tejto zime je možné, že sa zvýši aj na 100,- eur až 110,- eur. Mesačná platba za elektrinu je 55,- eur, telefón 30,- eur, spláca hypotéku v splátkach v sume 160,- eur, náklady má za dva veľké spoločné psi v sume 50,- eur mesačne, satelit 12,- eur, náklady na auto, ktoré potrebuje na dochádzanie do práce, v sume okolo 50,- eur mesačne. Matke detí poukazuje 200,- eur na výživné, ďalej si sporí 50,- eur mesačne, náklady na stravu predstavujú okolo 100,- eur až 150,- eur, prípadne ďalšie náklady má, keď si potrebuje ešte niečo kúpiť, potrebuje spotrebiče, ktoré odniesli z domácnosti a tak. Musel si zriadiť novú prípojku na internet za ktorú zaplatil sumu 160,- eur a paušál na internet platí 10,- eur mesačne. Čo sa týka vynaložených nákladov zo strany dcéry, myslí si, že 300,- eur za mobil je veľmi veľa, tiež čo sa týka internátu, vlni bola taká istá situácia, ale ten internát zohnali, tak dúfa, že sa to podarí aj pre druhý ročník.

8. Súd prvej inštancie citujúc ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 a § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „ZoR“) ďalej uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a výsluchom účastníkov, pričom dospel k nasledovným skutkovým zisteniam. Lustráciou príjmov rodičov navrhovateľky zistil, že vymeriavací základ otca v SAD Žilina a.s. je priemerne okolo 1.500,- eur, vymeriavací základ matky v spoločnosti APEX, s.r.o. je priemerne 2.100,- eur + 75,- eur z práce na dohodu. Navrhovateľka dosiahla príjem v mesiacoch máj až august 2020 s vymeriavacím základom cca 150,- eur mesačne. Porovnaním tvrdených výdavkov rodičov navrhovateľky zistil, že nevyhnutné výdavky sú zhruba obdobné. Otec však v dome, ktorý má v podielovom spoluvlastníctve s manželkou žije s matkou, ktorá mu v určitom rozsahu musí prispievať na domácnosť (mala by a príspevok môže požadovať). V spoločnej domácnosti s matkou žijú dve nezaopatrené deti, navrhovateľka a jej brat. Nakoľko matka navrhovateľky platí za bývanie nájom a úhradu služieb spolu 370,- eur, náklady presahujú výdavky otca na bývanie plyn 90,- eur a elektrina 55,- eur. Náklady na stravu, mobilný telefón sú obdobné, rovnako aj náklady na hygienu a pod. Príjem matky tak presahuje príjem otca cca o 500,- eur, avšak matka sa osobne stará v domácnosti aj o navrhovateľku, ktorá sa vzhľadom na prípravu na zamestnanie nie je schopná samostatne živiť a jej brata, obaja súrodenci sa považujú na nezaopatrené deti. Matka podľa lustrácie je poberateľkou sociálnych dávok na deti a daňovo odvodových výhod. Skutkové tvrdenia neboli sporné, vrátane úhrady sumy 100,- eur na výživné pre navrhovateľku (od podania návrhu).

9. S odkazom na ust. § 62 ods. 5 ZoR súd prvej inštancie uviedol, že pred plnením vyživovacej povinnosti nemožno uznať výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť na zabezpečenie zárobkovej činnosti a naplnenie základných životných potrieb a ubytovania, teda najmä výdavky na stravu pre psov, poisťky pre členov domácnosti (poistné nie je možné započítať na plnenie výživného, pokiaľ by súd túto sumu neurčil na tvorbu úspor), výdavky na satelitný príjem, automobil a pod. Pokiaľ sa jedná o úhradu hypotéky, hoci hypotéku uhrádza len otec navrhovateľky vo výške 160,- eur, mohol by mať prípadný nárok na úhradu časti, ktorú zo spoločných prostriedkov vynaložil na podiel matky na nehnuteľnosti, nemožno však vylúčiť, že by bol kompenzovaný práve užívaním celej nehnuteľnosti.

10. Teleológia ust. § 62 ods. 1 ZoR je zásadne postavená na myšlienke človeka plne zodpovedného za svoj osud. Od okamihu nadobudnutia schopnosti samé sa živiť má dieťa svoje príjmové pomery objektívne vo svojich rukách, je „strojom svojho šťastia“. Záleží spravidla len na ňom (na jeho usilovnosti a i.), v akých majetkových pomeroch bude žiť, pokiaľ v tomto ohľade nebude aktívne, negatívne dôsledky si ponese samé. Zmyslom a účelom teda je, že pokiaľ je dieťa už objektívne schopné si samé svoje potreby uspokojovať, bolo by nespravodlivé pričítať jeho eventuálnu pasivitu v tejto sfére na ťarchu jeho rodičov v tom zmysle, že by rodičia boli povinní naďalej svoje dieťa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom, ktoré žijú v spoločnej domácnosti rodičov, je spravidla realizovaná v naturálnej forme a zahŕňa uspokojovanie všetkých bežných aj mimoriadnych potrieb dieťaťa. Táto môže pretrvávať v určitom rozsahu aj po nadobudnutí plnoletosti, ak dieťa žije v domácnosti rodičov, či jedného rodiča a je stále odkázané na ich výživu. Rozvod alebo rozchod rodičov nemení nič na tom, že ich vyživovacia povinnosť k deťom pretrváva v zásade v rovnakom rozsahu. Rozdielny podiel na plnení vyživovacej povinnosti voči deťom prichádza do úvahy najmä vtedy, ak rodičia spoločne nežijú v spoločnej domácnosti a ich príjmové ale aj odôvodnené výdavkové pomery sú rozdielne, prípadne dieťa žije s jedným rodičom v spoločnej domácnosti, hoci už nie je maloleté, avšak rozsah takto poskytovanej starostlivosti nie je nepatrný.

11. Súd prvej inštancie v tomto kontexte uviedol, že príjem matky presahuje príjem otca, avšak matka žije v spoločnej domácnosti s deťmi a zrejme aj z tohto dôvodu sú jej náklady na domácnosť vyššie (prenájom rodinného domu oproti malometrážnemu bytu), zabezpečenie priestorov aj pre vzdelávanie navrhovateľky, zabezpečenie stravy pre navrhovateľku, hygieny a prác v domácnosti (pranie, varenie) tak, aby sa dieťa mohlo venovať prioritne štúdiu. Preto pomer podielu na výžive navrhovateľky nemožno stanoviť pomerom 1000/1500, ale je potrebné prihliadať aj na naturálne plnenie, najmä skutočnosť, že

matka zabezpečuje trvalé bývanie pre dcéru, ale najmä stravu a hygienu počas dištančného štúdia, víkendov.

12. Oprávnené výdavky navrhovateľky súd prvej inštancie stanovil v rozsahu pomernej mesačnej úhrady za internát 50,- eur, nákladov na MHD 20,- eur, elektronické služby 14,- eur, náklady na stravu 140,- eur, náklady na odev, obuv a hygienické potreby, študijné materiály 100,- eur, lieky a výživové doplnky 20,- eur, vreckové na bežné výdavky a študijné pomôcky 40,- eur mesačne, teda spolu 384,- eur bez ohľadu na mimoriadne výdavky na štúdium (PC), ošetrovanie, zdravotné pomôcky, ktoré hradí matka. Súd považoval vzhľadom na príjmové pomery otca a jeho nevyhnutné výdavky možnosť hradiť výživné v rozsahu 160,- eur (čiastka cca 42%), teda čiastočne nižšie ak podiel matky, ktorá má príjem cca v násobku 1,5 krát vyšší ako príjem otca, avšak ktorá zabezpečuje okrem osobnej starostlivosti aj všetky mimoriadne výdavky.

13. Nakoľko súd považoval za nesporné, že otec doposiaľ na účet matky si plnil výživovaciú povinnosť vo výške 100,- eur mesačne (navrhovateľka to nepoprela a neuviedla iné tvrdenia), stanovil jeho výživovaciú povinnosť od podania návrhu vo výške 160,- eur, určil nedoplatok za obdobie od podania návrhu dňa 14.09.2020 do splatnosti výživného do 30.04.2021 (7 mesiacov + 16/30 mesiacov) po 60,- eur, spolu 454,- eur, ktoré povolil otcovi splácať v splátkach po 20,- eur mesačne s bežným výživným pod stratou výhody splátok tak, aby nebolo ohrozené plnenie záväzkov otca a zabezpečenie jeho základných potrieb.

14. Návrh nad určenú výživovaciú povinnosť a za čas od 04.09.2020 do podania návrhu zamietol.

15. S odkazom na ust. § 52 a § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a s poukazom na to, že navrhovateľka nepodala návrh na náhradu trov konania, rozhodol súd prvej inštancie tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

16. Proti rozsudku čo do jeho výrokov I., II. a časti výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý v časti určenia výživovacej povinnosti otca nad rozsah sumy 160,- eur za obdobie od 14.09.2020, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že otcovi by bola uložená povinnosť od 14.09.2020 prispievať navrhovateľke na výživu mesačne sumou 200,- eur do 15. dňa v mesiaci vopred a zaplatiť zameškané výživné od 14.09.2020 v 12 mesačných splátkach spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s úhradou čo i len jednej splátky bude mať za následok zročnosť celého plnenia. Nárok na náhradu trov konania navrhla nepriznať žiadnemu z účastníkov.

17. Navrhovateľka uviedla, že aktuálne býva s matkou a maloletým bratom, pričom všetky jej životné výdavky uhrádza výlučne matka. Bežné mesačné výdavky vyčíslila na sumu 557,33 eur, výdavky spojené so štúdiom na VŠ vyčíslila v rozmedzí 83,34 - 234,17 eur v závislosti od zabezpečeného ubytovania a poukázala aj na mimoriadne výdavky ako napr. kúpu mobilného telefónu, náklady spojené so zubnými vyšetreniami, či mimoriadne študijné výdavky, aktuálne v plnom rozsahu hradené matkou. V jednotlivých položkách navrhovateľka poukázala aj na výdavky matky a jej maloletého brata, spolu vo výške 1.069,43 eur mesačne, ako aj na jej iné mimoriadne výdavky. Výdavky otca v zmysle odôvodnenia napadnutého rozsudku predstavujú mesačne sumu 725,- eur a ďalších 200,- eur, ktoré posielala jej matke navrhovateľky na jej, ako aj bratovu výživu. Nesúhlasila so súdom stanovenou výškou nevyhnutných nákladov otca, podielu rodičov na jej výžive a určenú povinnosť otca plniť zameškané výživné vo výške 20,- eur mesačne, pričom uviedla, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Súd totiž nevykonával všetky potrebné dôkazy na zistenie skutočného stavu veci v rozpore s ust. § 35 a § 36 CMP. Vo vzťahu ku svojim odôvodneným nákladom navrhovateľka uviedla, že sa nejedná len o jej bytové, stravovacie, odevné, zdravotné či kultúrne potreby, ale aj iné výdavky vyplývajúce z prirodzených potrieb navrhovateľky ako mladej ženy (hygienické a kozmetické potreby, kultúrne a socializačné potreby), či rôzne náhodné výdavky. Nestotožnila sa s rozhodnutím súdu, ktorý zohľadnil ako preukázané mesačné náklady len výdavky v sume 384,- eur spolu s ďalšími výdavkami na rôzne potreby v sume 100,- eur a nebral do úvahy adekvátnu časť iných jej nákladov (náklady s ubytovaním v B. C., obuv, odevy, dioptrické okuliare a pod.), ako ani mimoriadne výdavky hradené matkou. Za nesprávne považovala napadnuté rozhodnutie aj v jeho záveroch o schopnosti otca hradiť výživné len vo výške 42 % vzhľadom na jeho príjem, teda v podiele nižšom ako matka, ktorá zároveň zabezpečuje okrem osobnej starostlivosti o ňu aj všetky jej mimoriadne výdavky. Otec sa o ňu a jej maloletého brata vôbec nezaujíma, okrem 200,- eur mesačne, ktoré posielala matke na účet, sa na výžive svojich detí nijakým spôsobom nepodieľa, ktorú skutočnosť súd prvej inštancie pri určovaní pomeru podielu rodičov na starostlivosti o deti nebral do úvahy. Navrhovateľka poukázala na právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov upravené v ust. § 62 ods. 2 ZoR a prednosť výživného pred inými výdavkami rodičov (odsek 5 uvedeného zákonného ustanovenia) v súvislosti so životným štýlom otca, zahŕňajúcim častú konzumáciu

alkoholu, kúpa drahého oblečenia, či značné náklady na jeho športové aktivity. Súd prvej inštancie podľa odvolateľky nepostupoval správne, keď si osvojil otcom deklarovanú výšku nákladov a neskúmal, do akej miery sa skutočne podieľa napr. na bývaní, zabezpečovanom v značnej miere jeho matkou (starou matkou navrhovateľky). Vyjadrila sa aj k uloženej možnosti otca platiť zameškané výživné v splátkach, ktoré pri výške mesačnej splátky 20,- eur splní za 23 mesiacov, pričom podľa jej názoru je v možnostiach otca splatiť určené zameškané výživné do 1 roka.

18. Otec vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že jej požiadavky považuje za nezvládnuiteľné. Ako otec zabezpečuje úver, poisťky a všetky náklady na udržiavanie nehnuteľnosti, ktorú má s matkou navrhovateľky v spoluvlastníctve. Poukázal aj na svoje životné náklady, ktoré vyčíslil sumou 912,57 eur mesačne, mimo iných svojich osobných výdavkov ako napr. osobné aktivity, ošetrovanie zubov a podobne. Ako prílohu svojho podania predložil súdu fotokópie pokladničných dokladov a výpisy z účtu z obdobia 11/2020 - 04/2021. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie navrhol potvrdiť.

19. Navrhovateľka v rámci odvolacej repliky uviedla, že matka a jej maloletý brat nehnuteľnosť v spoluvlastníctve rodičov navrhovateľky nevyužívajú, naopak, využívajú ju kamaráti otca a od septembra 2020 ju obýva výlučne otec so svojou matkou. Nestotožnila sa ani s výpočtom mesačných výdavkov otca tak, ako ich uviedol v podanom vyjadrení k odvolaniu. Otcom predložené pokladničné doklady a výpisy z účtových transakcií nepreukazujú jeho starostlivosť o nehnuteľnosť, ale jedná sa o financovanie jeho osobných aktivít. Navrhovateľka sa navyše dozvedela, že otec je vlastníkom resp. podielovým spoluvlastníkom viacerých pozemkov, okrem iného aj pozemku, ktorý mal byť odkúpený z dôvodu trasovania plánovanej diaľnice, pozemky už boli vykupované a jednalo sa o pomerne vysoké finančné čiastky. Ako prílohu odvolacej repliky navrhovateľka pripojila rôzne doklady týkajúce sa jej výdavkov.

20. Otec, ktorému bola odvolacia replika navrhovateľky doručená dňa 25.08.2021, procesne nereagoval.

21. Ďalšie podania v rámci odvolacieho konania súdu predložené / doručené neboli.

22. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací [§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie navrhovateľky proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo do jeho výrokov I., II. a časti výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý v časti určenia vyživovacej povinnosti otca nad rozsah sumy 160,- eur za obdobie od 14.09.2020, bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), subjektom na to oprávneným (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP - navrhovateľkou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa ust. § 65 CMP a contrario v spojení s ust. § 155 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a rozsudok súdu prvej inštancie vo vzájomne závislých výrokoch I. a II. a v časti výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý v časti určenia vyživovacej povinnosti otca nad rozsah sumy 160,- eur za obdobie od 14.09.2020, ako aj v na ne nadväzujúcom výroku IV. o náhrade trov konania [§ 379 písm. a) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP], bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP), konštatujúc dôvodnosť odvolania navrhovateľky podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a § 35 a § 36 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok súdu prvej inštancie zostal v odvolaní nenaťahujúcej časti výroku III., ktorou bol návrh navrhovateľky v časti určenia vyživovacej povinnosti otca za obdobie od 04.09.2020 do 13.09.2020 zamietnutý, rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

23. Z obsahu spisu v dotknutej veci odvolací súd zistil, že navrhovateľka sa návrhom na začatie konania, podaným na súde prvej inštancie dňa 14.09.2020, domáhala určenia vyživovacej povinnosti otca voči nej ako jeho plnoletému dieťaťu v sume 200,- eur mesačne s účinnosťou odo dňa 04.09.2020.

24. V konaní bolo ďalej nesporné, že rodičia navrhovateľky majú súčasne okrem vyživovacej povinnosti k navrhovateľke, aj vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi L. F., nar. dňa XX.XX.XXXX.

25. Vo vzťahu k posudzovanej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 ZoR) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá ZoR). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolání (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa

30.09.1968 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 5/1969). Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samej osoby neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných huteľných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 ZoR). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na rovnú finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá. S postupujúcim vekom dieťaťa tomuto pribúdajú povinnosti v zmysle ust. čl. 4 ZoR pomáhať ostatným členom rodiny a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny.

26. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. (§ 62 ods. 5 veta prvá ZoR) Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmikoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá ZoR, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečením primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

27. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 ZoR), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor. (§ 63 ods. 3 ZoR). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu

vyjadri zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov. (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966)

28. Z hľadiska skutkových podkladov pre rozhodnutie je procesný súd v konaní o výžive plnoletej osoby podľa ust. § 154 a nasl. CMP povinný zisťovať skutočný stav veci (§ 35 CMP) a vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Zároveň si súd môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti a ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním (§ 37 CMP). Procesný súd tak nie je limitovaný dôkaznými návrhmi účastníkov, ako je tomu zásadne v sporovom konaní podľa ust. § 185 CSP.

29. Odvolací súd v danom prípade dospel k záveru, že došlo k naplneniu odvolacích dôvodov podľa ust. § 62 ods. 1 CMP a ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

30. Súd prvej inštancie sa dôsledne neriadil vyššie uvedenými všeobecnými zásadami upravujúcimi vyživovaciu povinnosť rodičov k dieťaťu. Pri svojom rozhodovaní sa na strane navrhovateľky nezaoberal všetkými ňou tvrdnými výdavkami spojenými so zabezpečením jej potrieb, a to či mal tieto za zistené a ak áno, či tieto výdavky považoval za vynakladané na zabezpečenie odôvodnených potrieb navrhovateľky (§ 75 ods. 1 ZoR).

31. Súd prvej inštancie súčasne tak na strane otca, ako aj na strane matky nezisťoval ich reálne možnosti podieľať sa na výžive navrhovateľky, teda nezisťoval ich čistý mesačný príjem, ale uspokojil sa len s údajmi z vykonanej lustrácie rodičov v Sociálnej poisťovni. Je zrejmé, že súd prvej inštancie len vymeriavací základ pre stanovenie výšky poisťného na sociálne zabezpečenie a teda nie čistý peňažný príjem, z ktorého by mohli zabezpečovať odôvodnené potreby navrhovateľky. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia taktiež nevyplýva, či pre účely určovania rozsahu vyživovacej povinnosti otca súd prvej inštancie zohľadnil jeho vyživovaciu povinnosť k maloletému bratovi navrhovateľky L. F. a v akom rozsahu (rovnako túto vyživovaciu povinnosť nezohľadnil ani u matky navrhovateľky). Súd prvej inštancie nezisťoval žiadne skutočnosti, na podklade ktorých by mohol prejudiciálne (rozumej tým pre účely rozhodnutia o vyživovacej povinnosti otca k navrhovateľke) stanoviť vyživovaciu povinnosť rodičov navrhovateľky k maloletému L. F.. Súd prvej inštancie sa dôsledne nezaoberal ani zisťovaním (§ 36 a § 36 CMP) rozsahu odôvodnených potrieb rodičov a ich majetkových pomerov, ktoré determinujú rozsah vyživovacej povinnosti rodičov navrhovateľky (§ 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 ZoR).

32. Na podklade doposiaľ uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že bol naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 62 CMP, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci. Keďže súd prvej inštancie rozhodol bez zistenia potrebných skutočností, ktoré sú určujúce pre správne právne posúdenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu (§ 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 ZoR) a tieto tak pri posúdení uplatneného nároku nezohľadnil, možno jeho rozhodnutie považovať za vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP].

33. Vzhľadom na rozsah načrtnutého dokazovania, zisťovania rozhodných skutočností nebolo účelné dopĺňovať dokazovanie odvolacím súdom, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo vzájomne závislých výrokoch I., II. a časti výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý v časti určenia vyživovacej povinnosti otca nad rozsah sumy 160,- eur za obdobie od 14.09.2020, ako aj v na ne nadväzujúcom výroku IV. o náhrade trov konania [§ 379 písm. a) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP], bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP), konštatujúc dôvodnosť odvolania navrhovateľky podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a § 35 a § 36 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok súdu prvej inštancie zostal v odvolaní nenapadnutej časti výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľky v časti určenia vyživovacej povinnosti otca za obdobie od 04.09.2020 do 13.09.2020 zamietnutý, rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

34. Podľa ust. § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

35. Podľa ust. § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

36. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní v rozsahu, potrebnom pre rozhodnutie, objasní a zhodnotí schopnosti, možnosti oboch rodičov podieľať sa na výžive navrhovateľky a tiež ich majetkové pomery (§ 62 ods. 2 veta prvá a § 75 ods. 1 ZoR), vrátane rozsahu výdavkov potrebných na zabezpečenie ich odôvodnených potrieb, a to za obdobie od podania návrhu na začatie konania. Pri tomto zoberie do úvahy aj skutkové tvrdenia účastníkov obsiahnuté v ich podaniach v rámci odvolacieho konania a tieto verifikuje (napr. tvrdenia navrhovateľky o nehnuteľnom majetku otca, resp. o jeho príjmoch z predaja

takéhoto majetku). V potrebnom rozsahu súčasne objasní a zhodnotí rozsah odôvodnených potrieb navrhovateľky (§ 75 ods. 1 ZoR prihládajúc na princíp podieľania sa na životnej úrovni rodičov podľa ust. § 62 ods. 2 veta druhá ZoR, rozumej tým tak v pozitívnom, ako aj negatívnom rozsahu). Za týmto účelom bude tiež zisťovať, či navrhovateľke bol pridelený v tomto ročníku jej vysokoškolského štúdia internát alebo bola nútená si zabezpečiť inú formu ubytovania v mieste jej vysokoškolského štúdia a aké výdavky má s týmto ubytovaním spojené. Súd prvej inštancie v neposlednom rade zoberie tiež do úvahy vyživovaciu povinnosť oboch rodičov k maloletému synovi L. F.. V súvislosti s týmto zistí, či táto vyživovacia povinnosť už nebola určená súdnym rozhodnutím a ak áno, bude z neho vychádzať.

37. Za účelom objasnenia skutočného stavu v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie zabezpečiť, či už od samotných účastníkov, alebo iných osôb, potrebné informácie a dôkazy. Súčasne vykoná a zohľadní pri svojom rozhodnutí aj dôkazy, ktoré produkovali účastníci v odvolacom konaní.

38. Po objasnení skutočného stavu v potrebnom rozsahu súd prvej inštancie opätovne vec právne posúdi v zmysle už spomenutých zásad a vo veci nanovo rozhodne.

39. V zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí aj o trovách odvolacieho konania.

40. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.